

РОЗВИТОК ІНФОРМАЦІЙНО-ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧИТЕЛІВ ІНФОРМАТИКИ У ПРОЦЕСІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Конотопчик Дмитро Олександрович

здобувач вищої освіти магістерського рівня

Науковий керівник: **Ройко Лариса Леонідівна**

кандидат педагогічних наук, доцент

Волинський національний університет імені Лесі Українки

У сучасних умовах глобальної цифровізації та вимушених умов переходу до дистанційного та змішаного навчання питання розвитку цифрової компетентності майбутніх вчителів інформатики набуло особливої уваги. Цифрові технології стали невід'ємною частиною освітнього процесу, що вимагає від педагогів не лише технічних знань, але й навичок адаптації до нових викликів та постійного вдосконалення.

Інформаційно-цифрова компетентність – це безпечне та критичне використання інформаційно-комунікаційних технологій для створення, отримання, обробки та обміну інформацією на робочому місці, а також у публічному та приватному спілкуванні. Саме дана компетентність стала ключовою умовою для успішної реалізації освітніх програм в онлайн-форматі. Це передбачає не лише володіння технологіями, але й уміння організовувати навчальний процес так, щоб забезпечити ефективність і залученість учнів, враховуючи всі технічні й методичні аспекти.

У науково-педагогічній літературі проблемі формування інформаційно-цифрової компетентності педагогічного працівника, присвятили свої наукові розвідки: І. Воротнікова, Т. Григорова, Н. Грона, М. Друшляк, М. Кривець, М. Медведєва, О. Панченко, А. Самко, О. Семенов, Г. Славко та інші [1-8].

Як стверджує А. Самко «інформаційно-цифрова компетентність передбачає впевнене й водночас критичне застосування інформаційно-комунікаційних технологій для створення, пошуку, обробки, обміну інформацією на роботі, у публічному просторі та приватному спілкуванні. Вона пов'язана з інформаційною й медіа грамотністю, навичками безпеки в Інтернеті та кіберпросторі, розумінням етики роботи з інформацією» [6].

Метою дослідження є аналіз особливостей формування інформаційно-цифрової компетентності майбутніх вчителів інформатики у контексті дистанційного навчання, а також визначення ефективних підходів до розвитку навичок роботи з цифровими інструментами, необхідних для організації якісного освітнього процесу.

Серед основних аспектів обраної проблеми виділяємо:

1. Використання цифрових інструментів для організації навчального процесу: майбутні вчителі інформатики повинні досконало володіти різноманітними цифровими платформами для створення онлайн-курсів, проведенням занять у режимі реального часу, оцінюванням результатів

навчання та підтриманням постійного зв'язку з учнями; популярні платформи, такі як Moodle, Google Classroom та Microsoft Teams, надають широкий спектр інструментів для ефективної організації навчального процесу на відстані.

2. Розвиток комунікативних навичок у цифровому середовищі: важливим елементом цифрової компетентності є здатність до комунікації з учнями через цифрові засоби, забезпечуючи їхню участь і активність у процесі навчання; це включає вміння використовувати відеозустрічі, форуми та чати для обговорення навчальних питань, своєчасного реагування на запити учнів і створення відчуття присутності викладача в онлайн-просторі.

3. Адаптація навчальних матеріалів під цифрові ресурси: створення інтерактивних та мультимедійних матеріалів є важливим аспектом успішного дистанційного навчання; сучасний педагог повинен уміти використовувати відео, інфографіку, інтерактивні тести та онлайн-сервіси для оцінювання знань учнів, що значно покращує засвоєння навчального матеріалу.

4. Робота з цифровими інструментами для спільної діяльності: хмарні сервіси, такі як Google Docs або Microsoft OneDrive, дозволяють учням і вчителям спільно працювати над проєктами, обмінюватися документами та іншими матеріалами у режимі реального часу, що сприяє розвитку не тільки технічних навичок, але й командної роботи.

5. Кібербезпека та цифрова етика: безпека у цифровому середовищі є надзвичайно важливою, особливо в умовах дистанційного навчання. Майбутні вчителі інформатики повинні знати принципи захисту даних, вміти пояснювати учням важливість використання надійних паролів, двофакторної автентифікації та уникнення публікації конфіденційної інформації у мережі Інтернет.

Висновки. Формування інформаційно-цифрової компетентності є невід'ємною і важливою частиною професійної підготовки вчителів інформатики, що містить інформаційну та медіаграмотність, основи програмування, алгоритмічне мислення, навички роботи з базами даних, навички роботи в мережі Інтернет та етику роботи з інформацією (авторське право, інтелектуальна власність тощо). Це дає можливість ефективно використовувати цифрові технології в освіті та орієнтуватися у цифровому освітньому середовищі, що постійно змінюється.

Список використаних джерел

1. Друшляк М. Г., Семенов О. М., Грона Н. В. Роль цифрових технологій у формуванні компетентностей вчителів. Інформаційні технології і засоби навчання. 2023.
2. Конотопчик Д. О., Ройко Л. Л. Безпечна поведінка школярів у цифровому середовищі. Математика. Інформаційні технології. Освіта: збірник тез доп. XIII міжнар. наук.-практ. конф. (м. Луцьк, 31 травн.-2 червн. 2024 р.). Луцьк, 2024. С. 225-227
3. Кривець М. Роль дистанційної освіти у формуванні цифрової грамотності вчителів. Медіаосвіта. 2022. С. 35-40.
4. Медведєва М. О. Цифрова грамотність: навч. посіб. Умань: Візаві, 2020. 118 с.

5. Панченко О. В. Використання цифрових технологій у професійній підготовці вчителів інформатики. Інноваційна освіта. 2023. № 4. С. 45-52.
6. Ройко Л. Л. Інформаційно-цифрова компетентність керівника закладу загальної середньої освіти в умовах інформаційних трансформацій. Інтеграція науки та практики управління в умовах соціокультурних трансформацій : зб. матеріалів II Міжнар. наук.-практич. конф. (25 квітня 2024 року, м. Полтава). м. Полтава : ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2024. С. 511-515
7. Самко А. Цифрова компетентність педагогічного персоналу в системі післядипломної педагогічної освіти. Освітня аналітика України. 2021. №2 (13). С. 33-43
8. Славко Г. В., Григорова Т. А. Розвиток цифрових компетентностей у майбутніх педагогів. Педагогічні науки: теорія та практика. 2023.

ФОРМУВАННЯ SOFT SKILLS У ПРОЦЕСІ ІНШОМОВНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Лугова Вікторія Миколаївна

кандидат економічних наук, доцент

Кафедра соціальної економіки

Харківський національний економічний університет

імені Семена Кузнеця

Паславська Олена Володимирівна

учитель

Харківський ліцей № 57

У сучасному динамічному середовищі здобувачі освіти повинні володіти широким спектром компетентностей, що виходять за межі традиційних академічних знань. Зокрема, володіння іноземною мовою є однією з ключових вимог для професійної мобільності та конкурентоспроможності на ринку праці. Іншомовна підготовка, яка включає не лише розвиток мовних навичок, але й формування професійних компетентностей, є важливим елементом сучасної системи освіти. Вона сприяє розвитку навичок міжкультурної комунікації, критичного мислення, творчого підходу до вирішення проблем та інших soft skills, що є важливими для успішної професійної діяльності в ХХІ столітті.

Актуальність цього питання обумовлена також інтеграцією України в європейський та світовий освітній простір, що вимагає від фахівців здатності працювати в міжнародних командах, вільно спілкуватися іноземними мовами, адаптуватися до вимог глобалізованого ринку праці.

Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить про підвищену увагу до іншомовної компетентності здобувачів освіти. Зокрема цьому питанню присвячено роботи Степаненко О., Лисак Г., Тонконог Н. [1], Чубінської Н., Чубінської А.-М., Кобрини В. [2], Шестопалова С., Шестопалов Д. [3]. На формуванні м'яких навичок (soft skills) під час іншомовної підготовки здобувачів